

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2025)0152

Eiropas Savienības Solidaritātes fonda izmantošana: palīdzība Austrijai, Polijai, Čehijai, Slovākijai un Moldovai saistībā ar plūdiem 2024. gada septembrī un Bosnijai un Hercegovinai saistībā ar plūdiem 2024. gada oktobrī

Eiropas Parlamenta 2025. gada 9. jūlija rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Eiropas Savienības Solidaritātes fonda izmantošanu, lai sniegtu palīdzību Austrijai, Polijai, Čehijai, Slovākijai un Moldovai saistībā ar plūdiem 2024. gada septembrī un Bosnijai un Hercegovinai saistībā ar plūdiem 2024. gada oktobrī (COM(2025)0250 - C10-0102/2025 - 2025/0138(BUD))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2025)0250 - C10-0102/2025),
- ņemot vērā Padomes 2002. gada 11. novembra Regulu (EK) Nr. 2012/2002, ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu¹,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 17. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.-2027. gadam², un jo īpaši tās 9. pantu,
- ņemot vērā 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai³, un jo īpaši tā 10. punktu,

¹ OV L 311, 14.11.2002., 3. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj>.

² OV L 433 I, 22.12.2020., 11. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>.

³ OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1058 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu⁴,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1057, ar ko izveido Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+)⁵,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 2. decembra Regulu (ES) 2021/2115, ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013⁶,
 - ņemot vērā 2024. gada 27. februāra rezolūciju par projektu Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam⁷,
 - ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas un Reģionālās attīstības komitejas ziņojumu (A10-0031/2024) likumdošanas procedūras ietvaros, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 19. decembra Regulu (ES) 2024/3236, ar ko Regulas (ES) 2021/1057 un (ES) 2021/1058 groza attiecībā uz reģionālo ārkārtas atbalstu rekonstrukcijai (*RESTORE*)⁸, un jo īpaši Budžeta komitejas budžeta novērtējumu, kas pievienots minētajam ziņojumam,
 - ņemot vērā Eiropas Vides aģentūras ziņojumu Nr. 1/2024 “Eiropas klimata riska novērtējums (*EUCRA*)”⁹,
 - ņemot vērā Budžeta komitejas ziņojumu (A10-0114/2025),
- A. tā kā 2024. gada septembrī Austriju skāra ārkārtīgi liels nokrišņu daudzums, kas izraisīja smagus plūdus, kuru rezultātā radušies kopējie tiešie zaudējumi saskaņā ar Austrijas iestāžu aplēsēm bija 1711,6 miljoni EUR;

⁴ OV L 231, 30.6.2021., 60. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj>.

⁵ OV L 231, 30.6.2021., 21. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj>.

⁶ OV L 435, 6.12.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>

⁷ Pieņemtie teksti, P9_TA(2024)0082.

⁸ OV L, 2024/3236, 23.12.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3236/oj>.

⁹ <https://www.eea.europa.eu/publications/european-climate-risk-assessment>

- B. tā kā 2024. gada septembrī Polijas dienvidrietumu daļu skāra spēcīgs lietus, kas izraisīja vairāku upju applūšanu, kuras rezultātā radušies kopējie tiešie zaudējumi saskaņā ar Polijas iestāžu aplēsēm bija 3,04 miljardi EUR;
- C. tā kā 2024. gada septembrī ļoti spēcīgi vēji un spēcīgas lietusgāzes skāra visu Čehiju, kas izraisīja plūdus, kuru rezultātā radušies kopējie tiešie zaudējumi saskaņā ar Čehijas iestāžu aplēsēm bija 2,82 miljardi EUR;
- D. tā kā no 2024. gada 15. septembra Slovākija piedzīvoja ievērojamus plūdus, jo īpaši Bratislavā un apkārtējos reģionos, kas izraisīja Donavas un Moravas upju līmeņa ievērojamu pacelšanos, kuras rezultātā radušies kopējie tiešie zaudējumi saskaņā ar Slovākijas iestāžu aplēsēm bija 84,3 miljoni EUR;
- E. tā kā 2024. gada septembrī lietusgāzes un to rezultātā izcēlušies plūdi skāra vairākus Moldovas rajonus un saskaņā ar Moldovas iestāžu aplēsēm radīja kopējos tiešos zaudējumus 7,8 miljonus EUR apmērā;
- F. tā kā 2024. gada oktobrī Bosniju un Hercegovinu skāra spēcīgas lietusgāzes, kas izraisīja katastrofālus pēkšņus plūdus, zemes nogruvumus un plūdus vairākās valsts daļās, kuru rezultātā kopējie tiešie zaudējumi saskaņā ar iestāžu aplēsēm bija 841,85 miljoni EUR,
- G. tā kā iepriekš minētie notikumi, ko izraisījušas smagas dabas katastrofas, ir globālo klimata pārmaiņu rezultāts; tā kā ziņojumā par 2024. gada Eiropas klimata stāvokli apstiprināts, ka 2024. gads bija siltākais gads, kāds jebkad reģistrēts Eiropā, un ka 30 % kontinenta upju tīkla pārsniedza plūdu augstuma sliekšni, savukārt 12 % pārsniedza plūdu smaguma sliekšni, tādējādi kopš 2013. gada ir notikuši visplašākie plūdi,
1. pauž visdziļāko solidaritāti ar visiem cietušajiem, viņu ģimenēm un visām personām, kuras skāruši postošie plūdi Austrijā, Polijā, Čehijā, Slovākijā, Moldovā un Bosnijā un Hercegovinā, kā arī ar valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm, kas iesaistītas centienos sniegt palīdzību;
 2. atzinīgi vērtē šo lēmumu kā taustāmu un redzamu izpausmi Savienības solidaritātei ar tās iedzīvotājiem un reģioniem skartajos apgabalos, tostarp partnervalstīs;
 3. atkārtoti uzsver, ka ir svarīgi informēt sabiedrību par Eiropas Savienības Solidaritātes fonda (ESSF) nodrošinātajiem reālajiem ieguvumiem — arī tādēļ, lai vēl vairāk palielinātu iedzīvotāju izpratni par Savienības instrumentiem un programmām dalībvalstīs un valstīs, kas iesaistītas pievienošanās sarunās ar Savienību;

4. uzsver, ka Eiropā pieaug smagu, postošu un nāvējošu dabas katastrofu skaits, un aicina dalībvalstis un Komisiju vairāk ieguldīt klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās pasākumos, lai izvairītos no cilvēku bojāejas un ekonomiskiem zaudējumiem; uzsver, ka 2024. gadā vētras un plūdi skāra aptuveni 413 000 cilvēku, kā rezultātā dzīvību zaudēja vismaz 335 cilvēki, un ka tiek lēsts, ka vētras un plūdi visā Eiropā gada laikā izmaksāja vismaz 18 miljardus EUR¹⁰; uzskata, ka ESSF vai tam līdzvērtīga instrumenta budžets būtu būtiski jāpalielina, ņemot vērā gaidāmo Komisijas priekšlikumu par jauno daudzgadu finanšu shēmu un tam sekojošās iestāžu sarunas, un ka ESSF vai tam līdzvērtīgam instrumentam ir jāsniedz tāda palīdzība iedzīvotājiem, kas atbilst šādu katastrofu lielumam; norāda, ka ESSF būtiska palielināšana ļautu dalībvalstīm efektīvāk un ātrāk reaģēt uz katastrofām, savukārt citi instrumenti, jo īpaši kohēzijas fondi, kuru galvenais mērķis nav reaģēšana uz katastrofām, varētu tikt saglabāti; turklāt mudina Komisiju izpētīt visus iespējamus veidus, kā paātrināt ESSF izmantošanu, jo īpaši grozot spēkā esošos noteikumus un piešķirot lielākus avansa maksājumus pieteikuma iesniedzējām valstīm;
5. aicina Komisiju izstrādāt īpašus krīzes reaģēšanas instrumentus laikposmam pēc 2027. gada, atzīstot, ka dabas katastrofu, ārkārtas situāciju veselības jomā, ģeopolitiskās nestabilitātes un ekonomikas satricinājumu pieaugošā biežuma un smaguma dēļ ir vajadzīgi elastīgāki un pielāgotāki finanšu mehānismi Savienības līmenī; uzsver, ka ir jāuzlabo koordinācija ar valstu civilās aizsardzības sistēmām un agrinās brīdināšanas mehānismiem, nodrošinot integrētāku un uz datiem balstītu Savienības mēroga reaģēšanu katastrofu gadījumos; uzsver to, cik svarīgs ir īpašs atbalsts pārrobežu un reģionālajai sadarbībai sagatavotības, seku mazināšanas un atveseļošanas centienos, jo īpaši neaizsargātās vai augsta riska teritorijās;
6. uzsver, ka ESSF ir tikai postījumu novēršanas instruments un ka Savienībai būtu arī jāturpina risināt jautājumus, kas saistīti ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un to mazināšanu, atbalstot Eiropas un valstu politiku dabas katastrofu novēršanai; uzsver, ka Eiropas Vides aģentūras ziņojumā Nr. 1/2024 "Eiropas klimata riska novērtējums" tika brīdināts, ka Savienība nav gatava klimata pārmaiņu ietekmei, pat ja pasaulei izdotos noturēt globālās temperatūras paaugstināšanos līdz 1,5 grādiem pēc Celsija, kā noteikts Parīzes nolīgumā, un uzsver, ka ir jārikojas, lai izvairītos no tā, ka apzinātie klimata riski sasniedz kritisku līmeni; atgādina, ka ir vajadzīga efektīva sinerģija ar citām Savienības politikas jomām un programmām, un uzsver, ka dalībvalstīm būtu pēc iespējas labāk

¹⁰ Copernicus klimata pārmaiņu pakalpojums (C3S) un Pasaules Meteoroloģijas organizācija (PMO), 2025: *European State of Climate 2024*, climate.copernicus.eu/ESOTC/2024, doi.org/10.24381/14j9-s541.

jāizmanto finansēšanas iespējas, jo īpaši tās, ko sniedz Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Eiropas Sociālais fonds+ un lauku attīstības programmas; aicina Komisiju pienācīgi steidzami izvērtēt visus pamatotos dalībvalstu pieprasījumus pārdalīt nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos paredzētos līdzekļus palīdzībai dabas katastrofu gadījumos saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/241¹¹ paredzētajiem noteikumiem; turklāt uzsver, ka ir jāīsteno preventīvi pasākumi, lai ne tikai mazinātu turpmāku kaitējumu, bet arī novērstu riska apstākļu saasināšanos pēc katastrofāliem notikumiem, piemēram, plūdiem, dabas ugunsgrēkiem, zemes nogruvumiem vai ezeru un upju izžūšanas; uzsver, ka visai ESSF finansētajai rekonstrukcijai ir jābūt noturīgai pret klimata pārmaiņām; uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt pietiekamu elastību starp dažādām programmām; uzsver, ka no ESSF sniegtajai palīdzībai nevajadzētu mazināt Savienības finansējumu, ko dalībvalstis saņem no citām Savienības rīcībpolitikām vai programmām; atgādina, ka saskaņā ar piemērojamiem Savienības noteikumiem dalībvalstis var piešķirt valsts atbalstu īpaši lauksaimniecības uzņēmumiem, kas cietuši zaudējumus dabas katastrofu dēļ;

7. atgādina, ka *RESTORE* un īpašie pasākumi, kas paredzēti Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) satvarā, kas ieviesti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/3242¹², sniedz papildu palīdzību dabas katastrofu skartajām dalībvalstīm un nodrošina papildu elastību līdzekļu izmantošanā; uzsver, ka dalībvalstīm būtu jāizmanto jaunās iespējas; uzsver arī to, ka *RESTORE* dažām dalībvalstīm nodrošināja ierobežotu elastību, jo pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas īstenošana ir ļoti pavirzījies uz priekšu;
8. atgādina, cik svarīgi ir ātri un rūpīgi novērtēt zaudējumus, pienācīgi ņemot vērā ekonomiskās sekas, un prasa pastiprināt operatīvos centienus, lai samazinātu vidējo laiku avansa maksājumu veikšanai un tādējādi piedāvātu savlaicīgu palīdzību dabas katastrofu un ekstrēmu laikapstākļu notikumu skartajiem reģioniem, vienlaikus nodrošinot Savienības budžeta aizsardzību; uzsver, ka saistībā ar reaģēšanas uz katastrofām un atjaunošanas pasākumiem dalībvalstīm pienācīga prioritāte būtu jāpiešķir skarto iedzīvotāju

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/3242 (2024. gada 19. decembris), ar ko groza Regulu (ES) 2020/2220 attiecībā uz īpašiem Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai pasākumiem, kuru mērķis ir sniegt papildu palīdzību dabas katastrofu skartajām dalībvalstīm (OV L, 2024/3242, 23.12.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3242/oj>).

vajadzībām, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātām grupām;

9. uzsver, ka no ESSF ir steidzami un nekavējoties jāpiešķir finansiāla palīdzība, lai nodrošinātu, ka atbalsts var laicīgi sasniegt skartos reģionus;
10. apstiprina šai rezolūcijai pievienoto lēmumu;
11. uzdod priekšsēdētājam parakstīt šo lēmumu kopā ar Padomes priekšsēdētāju un nodrošināt tā publicēšanu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*;
12. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju, kā arī tās pielikumu nosūtīt Padomei un Komisijai.

PIELIKUMS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS

**par Eiropas Savienības Solidaritātes fonda izmantošanu, nolūkā
sniegt palīdzību Austrijai, Polijai, Čehijai, Slovākijai un Moldovai
saistībā ar plūdiem 2024. gada septembrī un Bosnijai un
Hercegovinai saistībā ar plūdiem 2024. gada oktobrī**

*(Šā pielikuma teksts šeit nav iekļauts, jo tas atbilst galīgajam aktam –
Lēmumam (ES) 2025/1525.)*